

unst ja restoranis puhas toit

murdosa.

Sel sügisel peaks valmis saama üks ühistöö Nyyd-ansambli ja Gavin Bryarsiga. See põhineb ühel Steven Hawkingi raamatul, eesti keeles on see vist „Aja lühilugu“.

See on võtnud mitu head aastat. Alguses ma kogun hästi palju materjali ja siis, kui prooviperiood muutub intensiivsemaks, hakkan sealt asju kõrvale jätma. Tihtilugu sellest kogutust ei jää mitte midagi alles. Samas, kui ma seda ei tee, siis ega sealt head nahka ei tule. Materjali kogumisega mõtlen ennast teemasse sisse. Ja lõpuks valikuid tehes olen teemaga, probleemaaikaga kursis. Materjali kogumine kirjutab ette ka selle laadi, võtme, mismoodi lugu teha.

Kui tihti sa lavastad?

Tavaliselt teen aastas ühe loo. Kuna ettevalmistusperiood on pikk ja vaeviline, siis ma lihtsalt rohkem ei jaksa. Sellel aastal on läinud jaburalt, et tegelen juba neljanda looga. Aga luban, et järgmisel aastal enam nii ei ole.

Von Krahli on midagi enam kui teater?

See ütlemin ajab mind naerma, ma alguses ütlesin, et teater ei ole eesmärk. Eesmärk on egoistlik, ise õilsamaks, paremaks ja targa- maks saada. Ja muuta seeläbi maailma samas suunas. Teater on vaid üks vahend. Kuna seal on selleks teatud hulk loovpotentsiaali, teatud hulk vaatajaid ja mingisugused sisetöötatud kommunikatsioonikanalid, siis me oleme neid püüdnud erineval moel rakendada.

Üks rakendus on Krahli akadeemia?

Jah, see on sellel sügisel esimest korda rahvusvaheline. Meil on aastast kaks sessi.

Üks sügisel ja teine kevadel. Sessi jooksul on kümme-viisteist loengut. Loengud on valitud mingi pealkirja järgi. Esimene oli kosmoloogia, kolm aastat tagasi. Siis majandus, ökoloogia ja oli folkloori, kui ballaade tegime. Nad on ühel või teisel moel olnud seotud meie loominguliste plaanidega. Püüame loengutes räägitut kasutada oma lugudes. See on meile väljund. Publik, kes loengutel kuulab, saab kaasa rääkida, ja kolmas väljund on raadio Ööülikool, kes loengud salvestab ja raadios ette mängib.

Seekordne Krahli akadeemia keskendub ühiskonnale. Kogu akadeemia tegevused võib kokku võtta lausega „Elu pärast naftaajastut“. See on see, millega ta põhiliselt tegeleb. Sügisel räägime võimalikest alternatiividest kapitalismile.

Me püüame luua sellise olukorra akadeemias, et lektorid ei räägiks teaduslikke fakte, vaid räägiks oma unistustest ja hirmudest.

Kuidas sa suudad endas ühendada loomingulise ja materiaalselt mõtleva poole?

Elu on sundinud. Ma küll poleks viitsinud oma laiskuses tegelda millegi sellisega, mis nõuab harjumatu tööd ja mingil määral teiste jälgimist.

Kuna siis, kui me teatriga alustasime, ei olnud meil mitte kelleltki mitte mingisugustki tuge, tuli hakkama saamiseks midagi välja mõelda. Ja siis ma hakkasin baari pidama. Hiljem lisanud erinevaid restorane, mille algatamise juures ma olen olnud. Sai alguse kõrtsmiku põli. Elu sundis.

Olen kogu oma teadliku elu ennast suunanud ja kasvatanud teatrit silmas pidades, et see on minu väljund ja suures plaanis see nii on olnud ja

Kaks Jalakat, Art ja Peeter Topu lahe ääres, suvi 2006. Lavastaja Peeter Jalakas.

on. Krahlis oli niimoodi mitmeid aastaid, et esimesel korrusel teeniti raha ja teisel korrusel kulutati. Osaliselt on see nii ka täna. Toitlustuse pool mingis osas peab teatrit üleval. Kas või sellel moel, et teater ei pea muretsema üüri ja teiste püsikulude pärast. Ma ise olen seal töötanud tasuta, seegi väike kokkuvõtte.

Natuke skisofreeniline tundub mulle.

Nii see on olnud. Teatris ehitad kõik usaldusele, äris paraku see nii ei ole. Ideaalis võiks küll ette kujutada, et nii oleks, aga jah, see ei toimi. Need on tõesti täiesti teistsugused loogikad, aga ühine on, et neid mõlemaid saab teha nii ja naa. Saab teha nii, et kõrvalt on piinlik vaadata ja endal on ka piinlik. Aga saab teha ka nii, nii teatrit kui ka äri, et saad uhke olla

selle üle, mis teinud oled või teed.

Ma olen seda skisofreenilist olukorda endale selgeks mõelnud ja enda jaoks seda nii põhjendanud, et ta on sisuliselt ikkagi üks ja sama, kas või meie loosungid. Teatris puhas kunst ja restoranis puhas toit. Et otsid essentsi. Mitte ei lepi mikrouunis kiirelt üles soojendatud tekstijupiga, vaid tahad sügavuti minna kõiges. Kõik on isiklik, kuigi lihtsam oleks suhelda hulgilaoga.

Minu usk on see, et see pole niisama, iga liigutus, mis sa ettevõtmisesse paned, kajastub tulemuses. See võib tunduda naeruväärnegi, aga kui Krahli baaris on olnud aeg, kus on läinud kehvemini, piisab isegi sellest, kui rebid värvipurgi kaane maha ja pintsedad üle ühe seina. Kui teed seda kirglikult ja innu-

ga, jätab see jälje ja asi läheb jälle käima.

Mahe teater ja mahe eluviis, see välistab kirglikkuse ju?

Ega ta ei ole väga õnnestunud sõna jah. Ma pigem mõtleksin sellele, mis on maheda vastand. Mahepõllundus on ökoloogiline. Vastand oleks ehk rajupõllundus?

Mahedast teatrist... me selle aasta algusest täiesti teadlikult käime seda teed, et kasutame taaskasutatavaid materjale. Otsime taaskasutuskeskusest mingid asjad, millest õmbleme uued kostüümid, samamoodi püüame kasutada kõike, mida on võimalik mitte osta, igasugused rekvisiidid ja muu. See on teadlik valik, mis siis, et on tülilikam.

Siit su maja eest avaneb

selline vaade, mis annab aimu sellest, kuidas sünnivad su lavastuste lõpud. See, mida näed, muutub iga sekundiga.

Jah, aga muutuvad detailid. Suures plaanis on ju vaade üldjuhul sama. Omamoodi naljakas see on, et iga looga, mis ma teen, lähevad nad kuidagi aina aeglasemaks. Ma arvan, et kui veel umbes kümme aastat tagasi kümne minuti jooksul juhtus suhteliselt palju nendes asjades, mis ma tegin, siis täna heal juhul üks asi juhtub üldse. Keegi pöörab pead. Mulle meeldib minimalism, pausid. Nagu pausid teevad muusikast muusika, on teatris samamoodi, energeetiliselt ikkagi kannab see hetk, mis on kahe sündmuse vahel. Olgu need kaks sõna või kaks liigutust, aga see, mis on nende vahel, kannab infot.

“Võluflööd” Von Krahli teatris 2006. Lavastaja Peeter Jalakas.

“Eesti ballaadid” Soorinnal, suvi 2004. Lavastaja Peeter Jalakas